

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 20. Quid agere debeat in foro externo iudex, dum consideratis considerandis omnibus, manet dubium vel ambiguum, num sponsalia verè contracta seu vera sint, valeat que promissio matrimonii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

Quaest. 20. Quid agere debeat in foro externo iudex, dum consideratis considerandis omnibus, manet dubium vel ambiguum, num sponsalia vere contracta, seu vera, sit, valeatque promisso matrimonii.

1. Resp. diversimodè, pro ut ambiguitas & dubitatio oritur ex diversis capitibus, & primò quidem, si verba & signa, quibus exprimens consensus & promissio ex seipsis & communi DD. habeant obscurum & ambiguum sensum, ipseque ea proferens, neget, se ea protulisse aut edidisse intentione promittendi matrimonii, Iudex debet negantem absolvere, seu ab obligatione liberum pronunciare, saltem si copula non intercescit, quia in obscuris minimum (hoc est, quod minus gravat) est sequendum, juxta c. 30. de reg. jur. in 6. magisque in dubio praesumitur pro libertate, quam pro obligatione, juxta L. 47. ff. de O. & A. ibi: ubi de obligando queritur, propensiores esse debemus nos, si habeamus occasionem ad negandum; ubi de liberando ex adverso queritur, ut facitores simus ad liberandum; & juxta L. quidquid ff. de V. S. ubi: quidquid astringende obligationis causa dictum est, id, nisi palam verbis exprimat, omissum intelligendum est: at cerè secundum promissionem interpretamur; quia stipulatori liberum fuit verba late concipere; vel debet Iudex neganti deferre juramentum purgatorium, quò edendo talia signa non habuerit intentionem per ea significandi promissionem matrimonii, quia, cum quilibet sit suorum verborum interpres, in dubiis & ambiguis recurrendum ad mentem proferentis, eique saltem juranti credendum. arg. c. personalis de except. & universaliter, dum de mente & conscientia agitur alicujus, statur juramento illius, ut Gl. communiter recepta in c. significasti. de homicid. volunt. v. si ita. Felin. in c. quando de presumpt. num. 6. Gail. L. 7. obs. 48. à num. 24. apud Recensent. h. e. num. 45.

2. Secundò: Si verba & signa clara, & ex communi loquendi usu, locique consuetudine, aut communi DD. sponsalia seu promissionem matrimonii significantia; pars autem adversa dicat, se ea non serio, sed ex joco protulisse, Iudex in foro externo praesumere & judicare debet, rem serio actam, & veram promissionem matri-

monii factam; nisi jocus aliunde constet, aut sufficienter probetur, quia generaliter loquendo, dum verba juxta communem usum clarè quid significant, juxta eorum tenorem praesumendum & judicandum. Si verò jocus ita probetur & appareat, ut adhuc maneat ambiguum, num serio, an jocosè actum, deferendum est asserenti juramentum, eique standum juxta paulò ante dicta.

3. Tertiò: Si verba sint clara, proferens verò dicat, aut convincatur prolata esse ex dolosa fictione & fraudulentè ad obtinendum usum corporis alterius, nullam in foro externo meretur fidem, nec ad juramentum admitti debet (allegans enim propriam turpitudinem suspectum se reddit & fide indignum, & sic inhabilem ad hoc, ut ei juramentum deferatur) sed juxta externum verborum tenorem judicandus & condemnandus. Quod idem dicendum videtur, & si fictionem (quae tamen dolosa fictio longè difficilius probatur, quam jocus; ut qui plerumque aperte patet & dignoscitur ex circumstantiis; fictio verò dolosa studio absconditur, & ut actus serio & sincerè gestus simulatur) in odium & poenam dolosae fictionis.

4. Quartò, si verba aut signa sunt clara & sponsalia, indubitatè significant, reus autem absolute negat, se ea protulisse, & pars altera affirmans, ea prolata esse, solum semiplenè probet, ita ut revera remaneat dubium, num prolata, causa decidi debet juramento legis decisorio; cuius dilatio ceteris paribus (dum nimirum reus est persona aequè honesta ac actor, & uterque aequè semiplenam sui asserti probationem affert) regulariter potius reo facienda (à quo praestitum juramentum dicitur purgatorium, quia purgat reum ab obligatione ei objecta; & juramentum actoris suppletorium, quippe supplens semiplenam probationem ab eo factam) utpote cuius tanquam possidentis seu existentis in possessione suae libertatis, causa est melior; & dum partium jura sunt obscura, potius favendum reo quam actori, juxta reg. II. juris in d. secus est, si reus est vilis, infamis, de perjurio suspectus, aut etiam persona non legitima, tunc enim juramentum suppletorium deferendum potius actori, etsi sit femina, modò causam suam priùs semiplenè probaverit; de quo vide plura L. 2. tit. 24.

de jurejurando.

CAPUT III.

De pignoribus, pactis, poenis, conditionibus, quae contractui sponsalicio possunt, vel non possunt apponi.

Quaest. 21. An in contractu sponsalium ob majorem ejus firmitatem adhiberi possint fidejussores, & apponi pignora.

1. Resp. Ad primum: affirmativè. Castrop. de sponsal. d. 1. p. 14. num. 1. citatis Sanch. d. 38. n. 1. Gutt. de mat. c. 22. hos tamen fidejussores, ait Castrop. obligari tantum posse ad solvendum

interesse & damnum, quod ex violatione sponsalium parti innocenti provenit, non tamen ad solvendam poenam, quia juxta §. 1. Inst. de fidejuss. & ibi DD. non possunt plus obligari, quam ipsi contrahentes, hi autem obligari non possunt ad poenam juxta dicenda paulò post.

2. Resp. Ad secundum: Tametsi pignora apponi nequeant pro securitate poenae solvendae (cum haec ipsae apponi nequeant, adeoque jam corrue[n]te princi-